

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

URAD RS ZA INTELKTUALNO LASTNINO

Kotnikova 6, 1000 Ljubljana

T: 01 620 31 00
F: 01 620 31 11
E: sipo@uil-sipo.si
www.uil-sipo.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva ulica 25
1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 3122-52/2017-4/107
Datum: 24.11.2017

V primeru odgovora se sklicujte na našo številko!

**Zadeva: Odgovor na predlog državljanov 5155-360: Plačevanje prijave
                                  patenta/modela**

Spoštovani,

Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: urad) je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo dne 16.11.2017 v reševanje odstopilo predlog državljanov 5155-360 z naslovom »Plačevanje prijave patenta/modela«, ki je bil posredovan preko spletnega orodja predlagam.vlada.si.

Državljeni predlagajo, da bi bili prejemniki denarne socialne pomoči oproščeni plačila pristojbin za pridobitev patenta in modela. Navajajo, da bi lahko bil urad ali kakšna humanitarna organizacija v primeru »originalnega komercialnega izdelka« njegov solastnik, kar naj bi posamezniku in družbi olajšal izhod iz finančne krize. Predlagajo, da bi se v primeru »komercializacije patenta« pristojbine za njegovo pridobitev in vzdrževanje plačale naknadno ali da bi se v tem primeru »zvišal davek v primerjavi z regularnimi patenti«.

I. Veljavna ureditev

Urste pravic industrijske lastnine (patent, patent s skrajšanim trajanjem, dodatni varstveni certifikat, model, znamka, geografska označba), postopke za podelitev in registracijo teh pravic, sodno varstvo pravic in zastopanje strank v postopkih določa Zakon o industrijski lastnini (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 100/13; v nadaljevanju: ZIL-1).

Ker se predlog državljanov 5155-360 z naslovom »Plačevanje prijave patenta/modela« nanaša na patent in model, v nadaljevanju podajamo kratko analizo veljavne ureditve teh dveh pravic industrijske lastnine glede možnih načinov pridobitve varstva in stroškov, ki v zvezi z njimi nastajajo:

a. Patent

Patent je izključna pravica fizične ali pravne osebe za izum s slehernega področja tehnike, ki je nov, na inventivni ravni in je industrijsko uporabljen (prvi odstavek 10. člena ZIL-1). Za patent, med drugim, veljata načelo teritorialnosti, skladno s katerim ima imetnik varstvo le v tisti državi, ki je pravico priznala, in načelo časovne omejenosti, skladno s katerim lahko patent ob plačilu ustreznih pristojbin traja največ 20 let od datuma vložitve prijave. Patent je zasebna pravica, torej zasebna lastnina, kot vsaka druga, zato imetnik z njo prosto razpolaga. Patent imetniku omogoči, da prepove drugim izkoriščanje izumov, ki so predmet patentnega varstva na ozemlju, na katerem so varovani.

Patent se lahko pridobi po treh različnih poteh:

1. prijava za nacionalni patent se vložijo v vsaki državi, v kateri se želi pridobiti varstvo. Višine prijavnih pristojbin in pristojbin za vzdrževanje patenta so določene z nacionalno zakonodajo. Za prijave, vložene pri uradu, se plačujejo pristojbine v rokih, določenih z ZIL-1. Višino pristojbin je določila Vlada Republike Slovenije z Uredbo o pristojbinah Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (Uradni list RS, št. 128/06; v nadaljevanju: Uredba o pristojbinah). Prijavna pristojbina za slovenski patent znaša 110 EUR in vključuje vzdrževanje patenta za prva tri leta njegovega trajanja. Po treh letih se vsako leto plačuje pristojbina za vzdrževanje veljavnosti, ki znaša na začetku 34 EUR, in se potem postopoma zvišuje.

2. prijava za evropski patent se v državah članicah Evropske patentne organizacije lahko vložijo pri nacionalnem patentnem uradu, ki jo posreduje Evropskemu patentnemu uradu, ali pa neposredno pri Evropskem patentnem uradu. Po podelitvi evropskega patenta mora njegov imetnik vpisati patent še v nacionalne registre v vseh tistih državah, kjer je zahteval varstvo. Pristojbine pri Evropskem patentnem uradu se plačujejo v zneskih, ki so razvidni na spletni strani <https://www.epo.org/applying/forms-fees.html>, po podelitvi evropskega patenta in njegovem vpisu v nacionalne registre patentov pa se pristojbine plačujejo v vsaki državi posebej v skladu z nacionalno zakonodajo. V Republiki Sloveniji se pristojbine plačujejo v skladu z Uredbo o pristojbinah.

3. mednarodna prijava na podlagi Pogodbe o sodelovanju na področju patentov (Uradni list RS-MP, št. 19/93, št. 3/07; v nadaljevanju: PCT) se lahko vložijo pri nacionalnem patentnem uradu države članice PCT Unije, ki jo posreduje Mednarodnemu uradu Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: WIPO) ali pa neposredno pri Mednarodnemu uradu WIPO, ki izvede del postopka. Postopek podelitve patenta se dokonča pri nacionalnih patentnih uradih, pred tem pa lahko del postopka teče tudi pri katerem izmed regionalnih uradov, kot je Evropski patentni urad. Skladno z 2. členom Uredbe o pristojbinah znaša pristojbina za posredovanje mednarodne patentne prijave, vložene pri uradu na podlagi PCT, Mednarodnemu uradu WIPO 91 EUR. Višine pristojbin, ki se plačujejo za prijavo, vloženo po PCT, so dostopne na spletni strani: <http://www.wipo.int/export/sites/www/pct/en/fees.pdf>. Druge pristojbine se plačujejo pri nacionalnih patentnih uradih in, če teče pred tem postopek tudi pri regionalnem uradu, tudi pri tem.

b. Model

Model je izključna pravica fizične ali pravne osebe, s katero se zavaruje videz izdelka, ki je nov in ima individualno naravo (prvi odstavek 33. člena ZIL-1). Tako kot za patent tudi za model, med drugim, veljata načelo teritorialnosti, skladno s katerim ima imetnik varstvo le v tisti državi, ki je pravico priznala, in načelo časovne omejenosti, skladno s katerim lahko model v Republiki Sloveniji traja pet let oziroma s petletnimi podaljšanji največ 25 let. Prav tako kot za patent tudi za model velja, da je zasebna pravica in zasebna lastnina, zato imetnik z njo prosto razpolaga. Z registracijo modela pa imetnik pridobi pravico, da drugim prepreči izdelavo ali prodajo enakih izdelkov ali izdelkov podobnega videza na ozemlju, na katerem so varovani z modelom.

Za pridobitev modela obstajajo trije načini:

1. nacionalna pot, pri kateri se prijava za registracijo vložijo v vsaki državi, v kateri prijavitelj želi pridobiti varstvo. Pristojbine za registracijo in trajanje modela so določene z nacionalno zakonodajo. Prijava za registracijo modela na podlagi ZIL-1 se vložijo pri uradu. Kot določa 1. člen Uredbe o pristojbinah znaša pristojbina za registracijo enega videza izdelka 80 EUR, če pa se prijava nanaša na več videzov izdelkov, ki so uvrščeni v isti razred mednarodne klasifikacije, pa za vsak dodaten videz izdelka še 65 EUR. V tej pristojbini je že vključeno vzdrževanje modela za prvih pet let njegovega trajanja, pristojbina za nadaljnje petletno obdobje pa znaša 70 EUR za posamezen videz izdelka.

2. evropska pot, pri kateri se prijava za registriran model Skupnosti lahko vložijo pri Uradu Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) v Alicanteju v Španiji. Pristojbina za registracijo modela Skupnosti za en videz izdelka znaša 350 EUR (<https://euipo.europa.eu/ohimportal/sl/rcd-fees-and-payments>). Varstvo traja eno ali več petletnih obdobji, vendar največ 25 let. Če je prijava vložena pri slovenskem uradu, mora prijavitelj plačati pristojbino za pošiljanje prijave na EUIPO, ki znaša 50 EUR.

Poleg registriranega modela Skupnosti obstaja tudi neregistriran model Skupnosti, kjer ni registracijskih stroškov. Neregistriran model Skupnosti zagotavlja varstvo videza izdelka

neposredno in avtomatično, za njegovo pridobitev pa se ne zahteva vložitev prijave in plačilo pristojbin.

3. mednarodna pot, pri kateri se prijava vložijo neposredno pri Mednarodnem uradu WIPO v Ženevi. S tako prijavo se lahko zahteva tudi varstvo modela Skupnosti ali varstvo v posameznih državah. Višine pristojbin, ki se plačujejo pri WIPO, so razvidne s spletne strani: <http://www.wipo.int/hague/en/fees/sched.htm>.

V Sloveniji je videz izdelka brez kakršnihkoli registracijskih stroškov varovan tudi z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP; v nadaljevanju: ZASP), kadar le-ta izpolnjuje pogoje za avtorsko delo po 5. členu ZASP, in sicer od dneva, ko je bil videz izdelka ustvarjen.

c. Povzetek

Za pridobitev modela in patenta je možnih več poti, pri čemer je (tudi) od izbrane poti odvisna višina pristojbin, ki jo mora plačati prijavitelj.

II. Primernost oziroma neprimernost za nadaljnjo obravnavo

Pristojbine, ki so določene z Uredbo o pristojbinah, so nespremenjene že od leta 2006, z njimi pa se v delu pokrijejo stroški, ki jih ima urad z obravnavo prijave. Plačilo ustrezne pristojbine za pridobitev in vzdrževanje veljavnosti pravic industrijske lastnine ni edini, ampak le eden izmed stroškov, ki jih ima prijavitelj, v kolikor želi zavarovati videz izdelka ali izum z ustrezno pravico industrijske lastnine. Prijavitelj ima stroške že pred vložitvijo prijave za pridobitev posamezne pravice. Ti nastajajo že s samim oblikovanjem izdelka ali z razvojem tehničnih rešitev. Pot od ideje do končnega videza izdelka ali izuma je praviloma pogojena z visoko začetno investicijo. Stroški pa nastanejo tudi s samo sestavo kvalitetne prijave, pri čemer velikokrat sodelujejo patentni zastopniki ali zastopniki za modele in znamke. Zastopniki so namreč upravičeni do plačila za svoje delo in do povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom po zastopniški tarifi, ki jo sprejme zastopnik ali združenje zastopnikov v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje (četrti odstavek 131. člena ZIL-1). Navedeni stroški lahko nastanejo v postopkih pred katerikoli uradom. Prijavitelji se poleg tega praviloma ne odločijo za pridobitev varstva le v eni državi, ampak v vseh tistih, za katere ocenijo, da bi lahko bil njihov patent ali model potencialno tržno zanimiv, pri čemer višina pristojbin v teh državah ni najpomembnejše vprašanje. Po uspešni registraciji nastajajo še stroški s trženjem pravice na trgu. Najtežje je namreč uspešno tržiti pravice, pri čemer ima imetnik pravice konkurenčno prednost, ki jo zagotavljata patent in model, le na tistih ozemljih, kjer ima tako pravico, na drugih trgih pa ne. Niso redki primeri, ko imetniki patenta ali modela ne uspejo tržiti svojih pravic, zaradi česar ostane patent ali model za imetnika le strošek.

Če bi se prejemnike denarne socialne pomoči oprostilo plačilo pristojbin, določenih z Uredbo o pristojbinah, ta prihranek ne bi bil tolikšen, da bi se s tem »posamezniku in družbi olajšal izhod iz finančne krize«, kot je navedeno v predlogu državljanov. Prav tako se zaradi oprostitve plačila pristojbin ne bi povečalo število kvalitetno pripravljenih prijav, ki prispevajo k dvigu konkurenčnosti gospodarstva, saj so za pripravo kvalitetnih prijav, kot že zgoraj navedeno, potrebna dodatna sredstva, ki jih osebe, ki nimajo dovolj finančnih sredstev niti za plačilo pristojbine za pridobitev in vzdrževanje veljavnosti pravic, praviloma nimajo.

Predlog državljanov, da bi bil urad »solastnik« modelov in patentov, ki bi jih prijavile osebe, oproščene plačila ustreznih pristojbin, nasprotuje splošnim načelom o (zasebnih) pravicah industrijske lastnine, ki so orodja fizičnih ali pravnih subjektov za uspešnejše trženje njihovih novih tehnoloških ali oblikovalskih rešitev. Prav tako predlog ni skladen z usmeritvijo umika države iz gospodarstva.

Naloga urada je med drugim sprejem in obravnavo prijav v skladu s predpisi, ne pa trženje oziroma komercializacija pravic industrijske lastnine. Urad kot državni organ ne more namesto prijavitelja oziroma izvornega imetnika pravice prevzemati poslovnih odločitev, tveganj in stroškov, ki jih lahko sprejema le gospodarski subjekt v skladu s svojo poslovno strategijo. Kot je navedeno zgoraj, nastajajo pri trženju pravic industrijske lastnine tveganja in stroški, ki jih trpi prijavitelj oziroma imetnik pravice, ki se je tudi sam odločil za vložitev prijave in s tem pristal na

stroške, povezane s tem. Glede na to, da so pravice industrijske lastnine zasebne pravice, tudi ni primerno, da bi urad kot državni organ s sredstvi davkoplačevalcev izvajal aktivnosti, ki so v sferi prijavitelja oziroma izvirnega imetnika pravic.

Trženje izdelka tudi ni v vzročni povezavi z registracijo pravice industrijske lastnine, kar pomeni, da lahko posameznik izdelek trži, četudi tega nima varovanega s patentom ali modelom. Oblikovalci ali izumitelji pa lahko tudi prodajo svoje rešitve fizičnim ali pravnim subjektom, ki imajo dovolj finančnih sredstev za pridobitev ustrezne pravice in njeno trženje.

Glede na zgoraj navedeno menimo, da je predlog državljanov 5155-360 z naslovom »Plačevanje prijave patenta/modela« neprimeren za nadaljnjo obravnavo, saj oprostitev plačila ustrezne pristojbine pri pridobitvi in vzdrževanju pravic industrijske lastnine v Republiki Sloveniji prejemnikom denarne socialne pomoči ne bo olajšala izhoda iz finančne krize. Prav tako oprostitev plačila pristojbin, določenih z Uredbo o pristojbinah, ne bi imela drugih učinkov, ki jih navajajo predlagatelji.

Lep pozdrav,

Pripravila:

Maja Albreht
podsekretarka

Maja Albreht

Janez Kukec Mezek
sekretar

po pooblastilu št. 1001-347/2012/108
z dne 4.9.2017

JK

Poslati:

- Urad Vlade RS za komuniciranje, Gregorčičeva ulica 25, 1000 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov gp.ukom@gov.si
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov gp.mgrt@gov.si